

IDENTIFYING DATA

End of Degree Project

Subject	End of Degree Project			
Code	P01G010V01991			
Study programme	(*)Grao en Belas Artes			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	18	Mandatory	4th	2nd
Teaching language				
Department				
Coordinator	Chavete Rodríguez, José			
Lecturers	Bermejo Arrieta, María Natividad Chavete Rodríguez, José			
E-mail	chavete@uvigo.es			
Web				
General description	(*)Elaboración artística como proceso investigador. Definición y modelos de proyectos artísticos. Optimización de los procesos creativos. Investigación, creación, innovación. Optimización de los recursos creativos: materiales, espacio, tiempo, información y energía. Modos de formalización y de transmisión. El proyecto y la escritura: Escritos de artistas, ensayos críticos,... Aportación personal de parámetros y recursos. Proyecto y documentos posibles: Memorias, desarrollos, presupuestos, catalogación, divulgación, prensa. Creación, gestión y uso de modelos de archivo de información útil para el proyecto artístico. El lugar de trabajo y la obra artística. El espectador y la obra: modelos de intervención y /o participación. Adecuación del Trabajo Fin de Grado a los modos de exposición y circulación de la obra de arte.			

Competencias

Code	
A3	(*)Comprensión crítica da responsabilidade de desenvolver o propio campo artístico. Compromiso social do artista
A5	(*)Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
A6	(*)Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
A7	(*)Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
A13	(*)Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese. Analizar, interpretar e sintetizar as fontes
A15	(*)Coñecemento dos métodos artísticos susceptibles de seren aplicados a proxectos socioculturais. Estudar as metodoloxías que faciliten a actuación artística no entorno social
A17	(*)Coñecemento dos diferentes axentes artísticos e o seu funcionamento. Identificar os distintos intermediarios artísticos e as súas funcións na dinámica da arte e a súa metodoloxía de traballo
A19	(*)Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.
A20	(*)Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos
A21	(*)Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.
A22	(*)Capacidade de producir e relacionar ideas dentro do proceso creativo
A23	(*)Capacidade de comunicación. Aprender a traducir as ideas artísticas para poder transmitilas
A24	(*)Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas artísticos complexos e proxectos
A25	(*)Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.
A26	(*)Capacidade de curiosidade e de sorpresa máis para alén da percepción práctica. Desenvolver a percepción mental para alén do retiniano
A27	(*)Capacidade de traballar de maneira autónoma. Desenvolver a capacidade de suscitar, desenvolver e concluír o traballo artístico persoal

A29	(*) Capacidade de iniciativa propia e de automotivación
A30	(*)Capacidade de perseveranza. Desenvolver a constancia necesaria para resolver as dificultades inherentes á creación artística
A31	(*)Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
A36	(*)Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
A37	(*)Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística
A38	(*)Capacidade heurística e de especulación para a realización de novos proxectos e estratexias de acción artísticas. Desenvolver a comprensión e especulación dos problemas artísticos na súa totalidade
A40	(*)Capacidade de autoemprego e de xeración de emprego
A41	(*)Capacidade para realizar proxectos de investigación artísticos.
A44	(*)Habilidade para realizar, organizar e administrar proxectos artísticos innovadores
A45	(*)Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos
A46	(*)Habilidade para realizar proxectos artísticos con repercusión social e nos medios. Utilizar os recursos de difusión dos proxectos artísticos co fin de potenciar a súa repercusión social
A47	(*)Habilidade para realizar e integrar proxectos artísticos en contextos máis amplos. Desenvolver estratexias de proxección da creación artística para alén do seu campo de actuación
A48	(*)Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados
A49	(*)Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios para o desenvolvemento do traballo artístico
B1	(*)Capacidade de xestión da información.
B2	(*)Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo
B3	(*)Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese
B4	(*)Capacidade de aprendizaxe autónoma.
B5	(*)Capacidade de traballar autonomamente.
B8	(*)Capacidade de iniciativa propia e de automotivación.
B9	(*)Capacidade de perseverancia.
B10	(*)Capacidade heurística e de especulación para a resolución de problemas, a realización e novos proxectos e estratexias de acción.
B11	(*)Habilidades interpersoais, conciencia das capacidades e dos recursos propios
B12	(*)Capacidade de adaptación a novas situacións.

Learning aims

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
(*)Coñecementos sobre os modos de presentación do traballo artístico.	A6 A7	
(*)Coñecemento dos modos de inserción do Traballo Fin de Grao no ámbito artístico profesional.	A15 A17	
(*)Coñecemento dos modos de escritura relacionados coa realización, exhibición e presentación dos proxectos artísticos e a súa elaboración.	A13	B1 B2 B3
(*)Capacidade para elaborar dossiers e memorias do traballo realizado.	A23 A24 A25 A36	B1 B2 B3
(*)Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado.	A21 A22 A23 A24 A25	B1 B2 B3
(*)Capacidade para inserir o Traballo Fin de Grao no ámbito artístico profesional.	A21 A23 A37 A40	
(*)Capacidade para adecuar os recursos e procesos creativos ás necesidades dos proxectos.	A20 A22 A31 A37 A41 A49	B11

(*)Capacidade para a procura, análise e incorporación da información necesaria para a elaboración dun proxecto artístico.	A22	B1
	A26	B2
	A29	
	A38	
(*)Capacidade para establecer análises autocríticas dos proxectos artísticos.	A25	B4
	A27	B5
	A29	B11
	A30	
	A49	
(*)Capacidade para contextualizar o traballo realizado en relación aos problemas da arte.	A19	
	A20	
	A21	
	A25	
	A37	
(*)Capacidade para continuar e ampliar o Traballo Fin de Grao.	A3	B4
	A22	B5
	A27	B8
	A29	B9
	A30	B10
(*)Capacidade para participar da análise e valoración doutros traballos.	A5	B3
	A6	B12
	A20	
	A23	
	A24	
	A25	
(*)Habilidade para achegar solucións persoais á creación artística.	A37	
	A22	B4
	A25	B5
	A26	B8
	A27	B11
	A29	
	A30	
	A37	
(*)Habilidade para xestionar a información necesaria na elaboración do Traballo Fin de Grao.	A38	
	A41	
	A13	B1
		B2
		B3
(*)Habilidade para manter e renovar o interese e as motivacións do proxecto.	A25	B4
	A27	B5
	A29	B8
	A30	B9
	A44	B11
(*)Habilidade para contextualizar o propio traballo.	A44	
	A21	
	A25	
	A45	
	A46	
	A47	
	A48	

Contents

Topic

(*)1. Fundamentos do proceso creativo.	(*)1.1. Intuición de motivos.
	1.2. Recopilación de materiais.
	1.3. Experimentación de procesos.
	1.4. Proxectos e planificación.
	1.5. Condicións de traballo.
(*)2. Dinámica do proceso creativo.	(*)2.1. Inicio do traballo. Proba e erro. O bosquejo.
	2.2. Primeiros resultados. Afianzamento de recursos.
	2.3. Xiros creativos. O azar, a predisposición e a análise como mecanismos de corrección do traballo creativo.
	2.4 Voltas atrás, bifurcacións e dobres sentidos no traxecto creativo.
	2.5. Rupturas, accidentes e retiros.
(*)3. Estrutura do proceso creativo.	(*)3.1.Adecuación técnica - forma - significado.
	3.2. Resposta a necesidades persoais.
	3.3. Comunicabilidade e relevancia cultural.
	3.4. Amplitude de niveis de recepción/interpretación.

(*)4. Reflexión sobre o proceso creativo.

(*)4.1 Textos de artista: o proceso creativo en primeira persoa.

4.2. Entrevistas e conversacións: o intercambio de ideas.

4.3. Literatura acerca do proceso creativo: unha arte interpreta outra

4.4. Ensaio acerca do proceso creativo: entendendo os fundamentos, dinámica, estrutura.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Master Session	15	0	15
Troubleshooting and / or exercises	3.5	17.5	21
Presentations / exhibitions	3	9	12
Case studies / analysis of situations	0	52	52
Autonomous troubleshooting and / or exercises	0	329	329
Previous studies / activities	0	15	15
Introductory activities	1	0	1
Portfolio / dossier	0	5	5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Master Session	(*)Explicación por parte do profesor encargado do apartado "Seminario" dos contidos dos diferentes temas da materia.
Troubleshooting and / or exercises	(*)Realización de traballos a partir dos contidos da lección maxistral. Comentario e corrección dos diferentes exercicios e actividades propostos.
Presentations / exhibitions	(*)Presentación final do traballo creativo realizado polo alumno ao longo da materia.
Case studies / analysis of situations	(*)Comentario personalizado ou en grupo por parte do profesor-titor do traballo creativo realizado polo alumno.
Autonomous troubleshooting and / or exercises	(*)Desenvolvemento dun traballo creativo de forma continuada ao longo da materia.
Previous studies / activities	(*)Busca e recompilación de material teórico, creativo, técnico necesario para o desenvolvemento do traballo.
Introductory activities	(*)Presentación da materia.

Personalized attention

Methodologies	Description
Troubleshooting and / or exercises	
Presentations / exhibitions	
Case studies / analysis of situations	
Autonomous troubleshooting and / or exercises	
Tests	Description
Portfolio / dossier	

Assessment

	Description	Qualification
Master Session	(*)Valórase a participación nas discusións de grupo e a comprensión dos conceptos da materia.	5
Troubleshooting and / or exercises	(*)Valórase a resolución de exercicios derivados dos contidos das leccións maxistrais. Demostra a comprensión destes contidos e a capacidade de aplicalos a casos concretos.	15
Presentations / exhibitions	(*)Presentación final do traballo creativo. Valórase a resolución formal, técnica e conceptual, o grao de adecuación ao contexto social, artístico e histórico.	30
Case studies / analysis of situations	(*)Valora o traballo creativo do alumno no seu proceso de realización, atendendo aos aspectos de resolución e contexto xa apuntados e tendo en conta tamén a amplitude, desenvolvemento, complexidade e rigor do traballo, en relación co tempo de dedicación.	30
Portfolio / dossier	(*)Valórase a capacidade de organización e presentación do propio traballo, atendendo tamén á súa capacidade de análise e contextualización.	20

Other comments on the Evaluation

Sources of information

Aragó Daniel(ed.), **Relatos célebres sobre la pintura**, Áltera,

Battcock, G. ed., **La idea como arte. Documentos sobre arte conceptual**, Seix Barral,

Calvo Serraller et al, **Escritos de arte de vanguardia**, Alianza forma,

Chipp, H.B., **Teorías del arte contemporáneo: fuentes artísticas y opiniones críticas**, Akal,

Guasch, Ana María, **Del posminimalismo a lo multicultural**, Alianza,

Marchán Fiz, Simón, **Del arte objetual al arte del concepto (cap: Antología de escritos y manifiestos 1955 a 1985)**, Akal,

Marina, José Antonio, **Teoría de la inteligencia creadora**, Anagrama,

Wall, Jeff, **Ensayos y entrevistas**, Centro de Artes de Salamanca,

VVAA, **El arte visto por los artistas**, Taurus,

Recommendations
